

Núm. 1331-Any XXVII

Època Segona

16 Octubre 1932

Ceretània

Número solt: 30 cènts.

Redacció i Administració:
Plaça Salmeron, 1
PUIGCERDA

**Puigcerdà té un indiscutible dret
a la Capitalitat de la Gran Cerdanya**

Enlairem la nostra política

per J. VALLES I PUJALS

LA campanya d'anar difonent pels pobles de la nostra terra els ideals enlairats que ens mouen, i d'aplegar-hi al redòs importants nuclis d'opinió, es troba a cada pas frenada i en trebancada per les divisions locals.

Rara és la població que no té la seva qüestió particular, candent i vidriosa.

En uns llocs, dos Casinos tenen dividit el poble—dos Casinos purament d'esbarjo, amb mànilla durant la setmana, amb cinema sonor els dissabtes i amb ball els diumenges—i es fa impossible d'arreglar, per a constituir un centre polític, associats d'ambdós Casinos. Si n'hi ha un de sol del Casino de baix, no en pot venir cap del Casino de dalt.

En altres llocs són qüestions purament personals. Ací tal personatge, que fou alcalde en una època determinada, es va captar fortes enemistats, i cap dels que es trobaren llavors oposats amb ell no podran mai col·laborar-hi per a un mateix ideal. Allí dos noms propis, els noms de dues persones, els noms de dues famílies, mantenen dividit i separat el poble en fraccions que s'odien com s'odiaven els partidaris d'aquelles famoses famílies que es disputaven l'hegemonia en algunes antigues ciutats italianes.

A voltes, és una qüestió d'interessos. Quan tractem de posar en clar què és el que reté en la inacció o porta al camp enemic persones amb les quals creiem que hauríem de comptar, pels seus antecedents i per la seva manera d'ésser, ens trobem que hi ha pel mig les pretensions d'una Companyia d'electricitat o una rivalitat bancària, o els subministraments als establiments benèfics, o la disputa per una titular de metge, o la contracta d'una obra pública, o el negoci d'una Cooperativa...

En una pila de casos, és un plet sorollós, referent a interessos particulars, el que impedeix tro-

bar-se juntes, defensant la mateixa política, persones dels mateixos ideals i d'identica significació.

Sempre la petita qüestió local sobreposant-se a les grans idealitats. Fem una exposició vibrant d'allò que ens mou, donem totes les raons que fan que els homes hagin de decidir-se a donar la cara i actuar, i quan creiem que hem deixat convençut el qui ens escolta, i esperem que aquest, portat de l'entusiasme, ens contestarà amb un franc «podeu comptar amb mi», el veiem que, mirant a terra i gratant-se el clatell, ens pregunta sorneguerament: «què farà el Tal?». Només vol saber quin partit prendrà un altre individu del poble, per a prendre ell el partit contrari.

Es desesperador, però és la realitat. És un defecte de Catalunya, degut sens dubte als molts anys de no tenir el govern propi, i a la manca, per tant, d'altres qüestions nacionals en què ocupar-se.

Però això s'ha d'acabar. Ja tenim ara les grans qüestions que han d'ofegar totes aquestes petites. En l'hora present, quan Catalunya va a emprendre la via lliure que ha de portar-la a la grandesa, en contemplar el panorama polític del nostre poble, en lloc de veure-hi un munt informe i fastigós de petites qüestions locals i de mesquineses i de personalismes i de rancúnies i de baixos interessos, sols hi hem de veure grans idealitats i generosos renunciaments per a defensar-les.

Com el sol del dia esvaeix les ombres de la nit, així el sol de la nostra llibertat ha d'esvaïr les ombres de què havia quedat plena la nostra terra durant la llarga nit de la dominació.

Preocupen el món qüestions d'un gruix formidable. Una crisi econòmica espantosa posa en perill els pobles que havien acumulat tota la riquesa; milers d'homes estan sense treball; les negres realitats de la Rússia intenten propagar-se pels altres

pobles; les assemblees internacionals i la Lliga de les Nacions no poden solucionar els conflictes que es presenten; un canvi transcendentalíssim s'ha operat a Espanya, i cada dia va produint les seves conseqüències; la llibertat de governar-se ha estat reconeguda a Catalunya, i aquesta ha de donar-se les formes d'un poble veritable, i ha d'omplir aquestes formes d'un contingut...

¿Es concebible que davant de tot això hi hagi encara catalans que quedin totalment absorbits pel Casino de dalt i pel Casino de baix, o pel senyor Tal, o per una petita qüestió d'interessos particulars, o per una baixa rancúnia?

Reproduït de «*La Veu de Catalunya*»

◀ SOLARES en la Avenida de García Hernández ▶

(Camino de la Estación)

Se venden pagando el precio a plazos largos

Informes: JOSE MOSQUERA (Plaza de Barcelona)

El Sr. Estelric a Basilea

El Congrés Pan-Europeu

A la segona sessió, alguns delegats arribats amb retard, feren la respectiva allocució al Congrés, el qual oferia un aspecte brillantíssim amb més d'un miler de congressistes, entre ells un centenar de periodistes i delegats, i els delegats no oficials, si així pot dir-se de 22 països europeus. La delegada holandesa, baronesa van Asbeck, recordà les belles iniciatives i els exemples efectius donats per petites nacions com Bèlgica, Holanda i Suïssa.

El ministre anglès Amery ha presentat la conferència d'Ottava, la qual ha presidit, com a model per a Europa. La condició preliminar de la salvació econòmica és la supressió de la clàusula de la nació més afavorida. No cal dir que Anglaterra, orientada cap al seu imperi colonial, romandrà fora de la Pan-Europa.

La senyora Schreiber-Kreiger parlà amb gran eloqüència i en nom de la Unió de les Dones, a favor de l'ideal pacífic paneuropeu.

El doctor Oeri exposà el que la premsa pot fer i hauria de fer per a facilitar la pacificació europea.

La part més important de la sessió, al final, fou el discurs exposició que el diputat català senyor Estelrich féu del problema de les nacionalitats a Europa. El desenvolupament de les seves tesis fou un estudi complet i competent del problema.

Començà recordant que a la sessió precedent havien parlat el senyor Recasens i el senyor Estelrich. L'un en castellà i l'altre en català. L'acord ha estat

La divisió territorial de Catalunya

Vigent l'Estatut de Catalunya, un dels primers problemes a resoldre pel nostre novell Parlament, és la divisió política-administrativa del territori Català, en el qual no ha encaixat mai l'antiga divisió Provincial d'origen poc plaent pels nostres sentiments nacionals i quina subsistència sols podem suportar a títol d'interinitat i encara no sense violència, els que veiem en la Província l'esquarterament de la nostra Catalunya sense altra finalitat que la anulació de la nostra personalitat Nacional

Els membres de la Ponència per a la Divisió Territorial de Catalunya, trencant el silenci que implícitament s'havien imposat per discreció, comencen ja a opinar públicament sobre el resultat de la tasca que els fou encomanada pel Govern de la Generalitat. En Manuel Galés, a les planes de *La Humanitat*, i en Rovira i Virgili a *La Publicitat*, fan sentir la seva veu, autoritzada i discreta, i donen a entendre que final ja la missió dels tècnics, comença l'hora dels polítics. Els tècnics han elaborat un projecte o diversos projectes en els quals es reflexen les realitats històriques, geogràfiques, geològiques, psicològiques, comercials, etc. Ara toca als polítics adaptar aquestes realitats a les necessitats polítiques del nostre poble i del nostre temps.

En Galés, reservat com sempre, no deixa entreveure les seves conviccions tan aferrissadament mantingudes en el sí de la Ponència. En canvi, En Rovira i Virgili, és més explícit i, al descapdellar les seves orientacions personals, deixa entendre quines han estat les conclusions elevades per la Ponència al Govern de la Generalitat.

Per diverses raons no podria sotscriure ni les conclusions de la Ponència ni les suggerències personals del senyor Rovira i Virgili.

Aquest, però, equànim i equilibrat, acaba el seu article rendint culte a la realitat viva, única, indiscutible. Diu el senyor Rovira i Virgili: «El projecte de la Ponència no és cap fall definitiu. És una base de discussió. Hi ha punts que poden ésser objecte de diverses solucions totes acceptables. El nostre criteri és que aquests cassos han d'ésser resolts per la voluntat dels municipis interessats, dins els límits d'allò que és possible i raonable. Catalunya no és geografia pura, ni història vella, ni economia freda: és un complex humà amb sentiments i amb voluntat.»

Estem d'acord amb el senyor Rovira i Virgili en aqueix punt essencial. El

fraternal. Legítimament ja no hi ha irredemptisme, perquè ha estat obert el camí de les autonomies. Aquí no venim en nom dels Estats, sinó en nom dels pobles reconciliats o en deure de reconciliar-se. No fa encara tres anys, periodistes d'anomenada ens negaren l'existència com a poble; avui tothom parla del cas i de l'exemple de Catalunya. La primera tesi: La distinció entre Estat i Poble, és plena de conseqüències i d'aplicacions. Els pobles són l'element vital de la història; els Estats l'element transitori, eventual i mudable.

La idea paneuropea ha de deixar la regió dels somnis lírics i esdevenir una idea força, actuant, estimuladora. Ha d'investir els problemes sense prejudicis, sense por. I de la mateixa manera el de les nacionalitats.

El senyor Estelrich resumí l'estat actual de la qüestió dita de les minories

nacionals. La situació, en conjunt, és un perill per a la pau europea. Com arribar a una solució? L'orador comenta i aplaudeix la fórmula de Ceudenhove sobre la minva de les fronteres fins a tornar-se invisibles.

¿Què ha fet per la llibertat i el dret dels pobles el moviment paneuropeu? El senyor Estelrich recordà les iniciatives preses i que no s'han realitzat. Féu una crítica a fons d'aquesta incertesa del moviment paneuropeu. Fou el punt més delicat i més fort de la seva exposició. En la nova tongada que comença amb aquest Congrés —continua— cal rectificar l'actitud. Cal concentrar les tasques a l'objecte de vèncer els obstacles reals que s'oposen a la Pan-Europa. Tothom està d'acord sobre l'objectiu final; cal buscar la manera d'atènyer-lo. Aquests problemes són desagradables; però no es solucionen simulant

que no existeixen.

L'orador assenyalà els objectius concrets i els mètodes que s'han d'aplicar en aquesta qüestió. Remarcà la confiança que sempre tingué Catalunya en les solucions de justícia, dret i concòrdia. Féu remarcar l'actitud de la República espanyola i les declaracions dels seus homes de govern.

Estudià després el problema de les nacionalitats en relació amb el de la seguretat i el del desarmament i, sobretot, amb relació amb el de la Lliga de les Nacions, que no compleix com caldria el seu paper de garant dels drets minoritaris. Sobre això formulà unes conclusions pràctiques i metòdiques. Acabà assenyalant al moviment pan-europeu la tasca a fer en el camp de les nacionalitats. Europa està malalta; si tenim fe i la decisió de corporitzar-la en actes, Europa pot salvar-se.

Aquest discurs exposició fou aplaudit en els seus paràgrafs més importants i al final llargament ovacionat.

Coudenhove resumí la sessió: Pan-Europa es fa la defensora dels drets de les dones, dels petits Estats i de les minories nacionals.

que ha de prevaldre en definitiva per damunt de tots els parers i de totes les conveniències, és la voluntat dels municipis que han de integrar aquelles demarcacions que hom vol establir. Fer-ho altrament fóra negar els principis democràtics i justiciers que deuen regir els destins del nostre poble en aquests moments reconstructius de la seva personalitat.

Ara bé: si aqueixa voluntat s'hagués tinguda en compte, no es parlaria ara de les super-comarques, quina instauració sols pot interessar a les poblacions pobres d'esperit que aspirin a recolzar la seva futura prosperitat amb l'exercici del predomini sobre d'altres poblacions, o bé a aquells individus que aspirin a ésser Governadors, Delegats-Comissaris, etc., o qualsevol altre càrrec anexe a l'existència de les susdites super-divisions.

L'enquesta feta per la Ponència per a la Divisió Territorial de Catalunya, contestada amb rara puntualitat per la gairebé totalitat dels Municipis Catalans. Catalunya sent la comarca perquè és sang de la seva sang i alè de la seva vida. Però no sent ni vol la super comarca que no és ni més ni menys que una nova «província», potser encara més inútil i més pertorbadora.

El què vol el poble de Catalunya, el què volen els Municipis Catalans i el què volen les nostres Comarques, és la supressió absoluta, radical, de totes les despeses inútils i de tots els entrebancs burocràtics i pertorbadors.

Que es deixi als Municipis Catalans en llibertat per a constituir-se lliurement en Comarques segons la seva voluntat, i que es deixi també a les Comarques ja constituïdes en llibertat per a mancomunar-se amb altres Comarques si així els acomoda i pels fins que millor els plagui, i d'aquesta manera es formarà una Catalunya que tindrà més comarques o en tindrà menys, però les que tingui seran comarques vives; que sobre del mapa faran bonic o faran lleig, però que seran grates i plaents als que les habiten que són els únics que tenen dret a disposar d'ells mateixos.

En definitiva, el Parlament Català és el que resoldrà; i és d'esperar que vagi al dit Parlament el veritable esperit del nostre poble i que la nova Catalunya serà estructurada d'acord amb el dit esperit. Un dubte, però, entela el meu optimisme en aquests moments trascendentals. Les eleccions per al primer Parlament de Catalunya deuen fer-se per circumscripcions provincials i, per tant, l'egemonia electoral correspondrà als grans núclis urbans entre els quals formen en primer lloc les antigues Capitals Provincials i les presumptes Capitals Super-Comarcals. ¿Ofegaran aquestes, de bell anuvi, la veu Comarcal o Rural, impossibilitant de qu'es manifesti el seu anhel? O bé tindran el gest elegant i digne de permetre que la veu de les Comarques ressoni en el Parlament de Catalunya?

JOSEP ALAY HERETER

La vacuna Calmette als ajuntaments forans

El Col·legi Oficial de Metges de Barcelona es complau a fer públic que per l'Ajuntament de Canet de Mar han estat demanats informes sobre l'eficàcia que pugui tenir l'aplicació de la vacuna antituberculosa, per ésser propòsit d'aquell Ajuntament —cas d'informe favorable—, facilitar-ne el seu ús als veïns que vulguin utilitzar-la.

La Junta de Govern, previ assessorament de la Comissió Científica (Especialitat de Tisiologia) formulà el següent informe:

«Suposant que la petició d'aquest Ajuntament es refereix a la vacuna antituberculosa Calmette (B. C. G.), la Comissió Científica d'aquest Col·legi manifesta:

Primer. La vacuna és quasi unànimement reconeguda com innòcua, sempre, és clar, que s'apliqui correctament.

Segon. La seva eficàcia no pot justipreciar-se encara, per ésser, naturalment, funció del temps. Les estadístiques de l'esdevenidor seran les destinades a afirmar-la o negar-la.

Tercer. El Col·legi ha vist amb

molta simpatia la iniciativa sanitària de l'Ajuntament de Canet de Mar i seria el seu més viu desig que fos imitada per tots els Ajuntaments de Catalunya.

Quart. Al Servei d'Assistència als Tuberculosos del carrer de Rades, 24, d'aquesta ciutat, i al Laboratori Municipal proporcionaran les dades, ins-

truccions, impressos i possiblement tota la vacuna necessària per a una campanya tan humanitària com aquesta.»

En felicitar l'Ajuntament de Canet de Mar per la seva iniciativa, el Col·legi de Metges de Barcelona voldria que servis d'estímul a tots els Ajuntaments de Catalunya.

Especialitat en Sarrells per a Vanoves	:: Sarrells - Gordons per a Barnussos, Batins i Païames ::	Melles per a Cortinatges i Transparents
Fàbrica de Passamaneria i Teixits de Punt Novetat en seda artificial, cotó, llana i fil de metall or i plata		
VENTURA I COT Ltda.		
LINCOLN, 15 (S. G.) TELÉFON 72233		
BARCELONA (Vendes exclusivament a l'engrós)		
:: Galons - Cintes - Borles - Gordons - Trenes - Agremants - Faixes ::		

TRIBUNA LLIURE

Les aigües ⁽¹⁾

Obeeix aquest comentari a la visita de comiat rebuda d'una família de la colònia molt entusiasta d'aquesta nostra comarca, i també a un article publicat a n'aquest setmanari en l'altre número anterior.

Durant la nostra conversa i enmig d'altres coses, parlarem de la necessitat urgent de trobar solució al *difficil* problema de les aigües potables, si no volem que pobles de la Cerdanya i de menys importància que el nostre, ens passin la mà per la cara donant-nos exemple del que cal fer al mostrar-nos el realitzat ja per ells.

Per ésser un cas que ens interessa a tots, sense diferència de classes, ens considerem suficientment autoritzats per a exposar el nostre modest parer per si encertessim l'iniciació d'un camí que ens portés al desenllaç d'aquesta ardua qüestió.

Sis anys fa que aquest plet es debat, sense que per ara es vegi un raig de llum que faci albirar una propera solució. No direm que no hi hagi bona voluntat de part dels nostres dirigents, però com que per resoldre-ho ha d'intervenir hi un factor econòmic importantíssim, veiem difícil, que en els moments actuals, el govern central o el de la Generalitat, ja que en virtut de la conces-

sió de l'Estatut no sabem qui s'ha d'encarregar d'aquests serveis, puguin dedicar les consignacions necessàries a tal objecte ja que per altre banda hi ha atencions també molt urgents que qui sap si permetran distreure quantitats per a venir a ajudar-nos.

Això fa creure que si no podem prescindir de cap dels nostres governs, ens veurem obligats a ajornar aquest problema i romandre una sèrie de temps més en la mateixa passivitat.

Hem vist altres pobles, Seu d'Urgell per exemple que pels seus propis mitjans ha portat a felicitat problemes capdallissims semblants al qu'estem debatint i amb rendiments molt aventajosos pels que hi han contribuït. Es que nosaltres som mancats de capacitat, d'afecte al nostre terrer o de mitjans econòmics per igualment portar a cap una gesta anàloga? No creiem pas estar desposseïts d'aquestes condicions i si sols potser d'una mica de manca d'iniciativa i d'un xic massa de personalisme. Creiem però, que aquest petits defectes —si defectes pol dir-se'n—, poden vèncer i superar se, avui més qu'altres temps degut a l'increment comercial i d'edificació urbana, i que sols precisaria que algunes entitats, Ajuntament, Foment de Turisme, Sindicat d'Iniciativa, i

Cambres Mercantil i de la Propietat, es decidissin a emprendre una croada activa favorable a una nova portada d'aigües.

Per això ens sembla s'hauria de prescindir de convocar reunions sempre condemnades al fracàs, i al seu lloc nomenar una comissió composta d'elements de les diferents entitats nomenades i de les altres que puguin aportar una bona col·laboració i procuressin elaborar un pla amb la següent forma: calcular l'ingrés que podria portar el consum actual d'aigua, i prenent com a punt bàsic el pressupost ja confeccionat, fer un tanteig per comprovar si els ingressos serien suficients per atendre el pagament d'interessos i amortització de l'Emprèstit que hauria d'emetre's.

Una vegada aquestes xifres conegudes i segons llur resultat, començar una campanya pública i personal prenguent-se la molèstia la comissió nomenada d'entrevistar se amb tothom que pogués afavorir i cooperar eficaçment, i exposar-li l'afer amb tota claredat procurant convence'l sotscrigui unes obligacions d'acord amb les seves possibilitats.

Aquesta campanya s'hauria d'emprendre seguidament encara que en aquests moments estigui absent bona part de la nostra colònia estiuenca, doncs, tenim la convicció que tan els de casa com els forans hi contribuirien ja que aquests, mantes vegades, han palesat llur afecte per a la nostra vila que gairebé és la seva.

Això que aparenta una tasca bastant feixuga pot vèncer's naturalment amb una mica de voluntat; i si la constància contribuís a portar a bon final i aviat aquesta empresa que per la nostra vila esdevé qüestió de vida o mort, qui sap si més tard ademés de l'agraïment que servarien a ne'ls organitzadors, l'exploració del servei d'aigua podria reportar un rendiment insoesperat.

CIUTADA X.

N. de la R.—Es amb gust que publiquem aquest article adreça a la nostra «Tribuna Lliure» perquè és una demostració que les campanyes de CERETANIA responen a realitats i necessitats de la Vila, des del moment que interessen als ciutadans. Això, però, no vol dir que estiguem conformes en tots els extrems d'aquest article, el qual comentarem en el número pròxim.

Es ven la casa n.º 40

del carrer d'Espanya d'aquesta Vila Completament nova, composta de sis pisos. Renta 6.000 pessetes al any
Raó: BANCO CERETANO

De la nova portada d'aigües

Ens hem assabentat en la Secretaria de l'Ajuntament — que, com sempre, està a la disposició de tots els ciutadans — que ja han començat a rebre contestació a les comunicacions enviades a tots els Diputats de la Circumscripció, segons acord pres pel nostre Magnífic Ajuntament en una de les sessions darreres.

En dites comunicacions es pregava als senyors Diputats volguessin interessar-se per la resolució de l'expedient de la nova portada d'aigües; a aquest fi s'hi adjuntava una nota històrica del mateix, facilitada pel Foment del Turisme de la nostra Vila.

El primer que ha respost, oferint ocupar-se de l'afer, ha estat el diputat nacionalista catòlic, senyor Carrasco Formiguera.

Per altre cantó, el senyor Braçulat, President del Foment del Turisme, al qual hem demanat noves del mateix assumpte, ens ha participat haver rebut una carta del Diputat per la Generalitat, senyor Bofill i Mates, oferint-se igualment. També el senyor Tintorer que signa «Max en la secció «Paradojas» de *Las Noticias*, ha dedicat a aquest afer un dels seus brillants articles.

De la mateixa manera que CERETANIA, al seu dia, remercià i felicità a l'Ajuntament perquè finalment concedia a aquest problema l'importància deguda, i al Foment del Turisme per la seva intervenció, avui ens plau felicitar els senyors Carrasco Formiguera, Bofill i Mates i Tintorer.

Gràcies a les tres visites personals que el nostre amic el diputat catalanista per Girona, senyor Estelrich, feu al Ministeri d'Obres Públiques, l'expedient de la portada d'aigües fou arrencat definitivament de la Divisió Hidràulica de l'Ebre, entrant el 16 d'Agost passat a la Direcció General d'Obres Públiques. on avui, després d'haver passat per l'informe de l'Assessoria Jurídica està pendent de la firma definitiva. I aquesta és la que ara cal lograr.

Sembla, doncs, que aviat serà un fet la nova portada d'aigües. Nosaltres, CERETANIA, ens congratulem de la marxa d'aquest afer i del resultat que està donant la nostra campanya començada fa més d'un any al mig de la indiferència i incredulitat generals que tenien raó d'existir després dels sis anys del seu iniciament.

Ultima Hora

El Foment del Turisme de Puigcerdà ens assabenta haver rebut una carta del senyor Serra i Moret, Conseller d'Economia de la Generalitat, que en la seva part interessant diu així:

«Com vaig oferir vos a Puigcerdà vaig ocupar-me a Madrid de l'assumpte de les aigües. Vaig trobar l'expedient i el vaig empènyer. Va venir un moment que pensava poder vos telegrafiar que ja estava totalment resolt. Dissortadament va sortir un entrebanc. Amb tot, han passat tants dies, que confio que actualment la cosa quedarà resolta ràpidament.»

L'agraïment que més amunt dirigim a tots els senyors que han intervingut en aquest afer amb molta satisfacció el fem extensiu al senyor Serra i Moret, que, malgrat l'enorme treball que li reportava el seu càrrec a la Generalitat, ha tingut la gentilesa de recordar-se de Puigcerdà.

CASA CONSTRUCTORA

J. VIÑAMATA

CONSTRUCCIONES DE HORMIGON, LADRILLO
Y REPARACIONES EN GENERAL

PROYECTOS Y PRESUPUESTOS GRATIS

Fontanella, 14-1.º, 2.ª
BARCELONA

Encargos: Pza. de los Héroes, 8
PUIGCERDA

Notes Polítiques

Reunió a Ribes

Sota la presidència del senyor Joan Vallès i Pujals, van celebrar una reunió, els socis forans i elements simpatitzants de la Lliga, de Ribes, en nombre considerable. Acordaren dirigir un manifest a l'opinió per a remarcar la importància de les vinents eleccions i la necessitat de lluitar per al triomf dels propis ideals.

Desunió

A la circumscripció de Tarragona sembla que es un fet el desacord i fins i tot l'enemistat electoral entre l'Esquerra Republicana i el partit Radical Socialista. El capdill d'aquest últim partit En Marcell Domingo sembla que no vulgut su-

peditar-se a la disciplina de cap altre partit.

El «Quefe»

També a Tarragona — es veu que allò bull — es on el *Jefe del Partido Republicano Radical* ha tingut un dels seus més grossos èxits. Quan sortia d'un banquet en el qual *reorganitzava* el seu partit a la Província, l'obsequiaren amb una xiulada fantàstica. *Don Alejandro*, l'ídol fugisser d'alguns conservadors de casa nostra, d'aquells que confonen l'ordre amb els màusers, diuen que contestà a la xiulada amb un somriure i amb el següent comentari:

—*Esto me recuerda mi pasada juventud...*—

Que volia dir amb això? Ah! Misteri; misteri i més misteri. És el *Quefe!*

Nova entitat a Ripoll

Presidida pel senyor Joan Vallès i Pujals i amb assistència del senyor Manuel Teixidor i Comes, s'ha celebrat a Ripoll una reunió de destacats elements de la vila afectes a la doctrina i als procediments de la Lliga Regionalista.

En mig del més gran entusiasme i de la més completa unanimitat, s'acordà constituir una entitat que aplegui els elements essencials i que sigui la defensa del programa de la Lliga en aquella comarca pirenenca.

Els estatuts del Casal Republicà del Ripollès, adherit a la Lliga Regionalista, han estat ja aprovats pel governador de Girona i ben aviat començarà a actuar aquesta novella entitat, que compta ja amb un nombre considerable de socis.

En Cambó

Dilluns al migdia arribà a Barcelona el senyor Francesc Cambó. Torna a Catalunya completament restablert de la seva llarga malaltia; jove i enfortit, i *disposat*, com ell mateix ha dit en unes declaracions, «a ésser el primer en el treball, per tal de contribuir, no sols com a home de partit, sinó com a catalanista de sempre, a que Catalunya surti triomfant de la prova a què la somet l'aprovació de l'Estatut».

Coincidència remarcable

L'Esquerra Catalana ha acordat no admetre aliances ni coalicions en les

LIGNITS DE DAS

Excel·lent combustible Preu limitat

Demaneu-lo a **JOAN PLANAS DAS****Joan Anglada Vilardebó**

ADVOCAT

Exercici en els partits de Puigcerdà i Vich

Despatx a Vich:

Riera 31

pròximes eleccions per a «La Generalitat» amb cap partit que no sigui exclusivament català; es a dir que depengui directa o indirectament dels partits madrilens.

Aquest acord coincideix amb l'exposat darrerament per en Cambó en els seus articles de «La Veu de Catalunya». En ells, ha desenvolupat la tesis que a Ca-

talunya han de manar els catalans; que el Parlament hauria d'estar constituït únicament per parlits exclusivament catalans; i que el Govern de Catalunya ha d'estar integrat per polítics catalans, siguin de l'ideologia que vulguin. Això ja ho determinarà el poble en les pròximes eleccions.

Els alumnes que hagin assistit a classe durant tot el curs, després d'un examen, reberan un certificat del mateix, el qual al seu dia es podrà canviar en un títol professional.

La matrícula per aquest curset és de 50 pessetes.

Per a detalls adreçar-se a l'Escola Superior d'Agricultura, Urgell, 187.—Barcelona.

Si voleu tenir sempre la casa clara, neta i confortable...

el menjar a punt...

i la roba blanca i suau...

aprofiteu les avantatges que us ofereix l'electricitat en les seves diverses aplicacions:

Cuina eléctrica. - Aspirador de pols. - Màquina de rentar roba.
Planxa eléctrica

Sobre aquestes i altres aparells us donaran tota classe d'explicacions en les oficines de

Energia Elèctrica de Catalunya, S. A.

PUIGCERDÀ: Espanya, 7

VICH: Verdaguer, 14 i 15

NOTICIARI

REBAIXA de la tarifa dels transports de Carbó.—Sembla que gracies a les gestions efectuades prop de la C.^a del Nord pels «Serveis de Turisme de la Generalitat», properament s'obtindrà una bona rebaixa en el preu del transport de carbó procedent de Barcelona. Així Cerdanya podrà consumir, des d'ara carbó espanyol, enlloc del francès que es veia obligada a comprar per mor de les altes tarifes ferroviàries.

GRANJA PUIGBÓ

LLETERIA

Es serveix a domicili

Mantega - Fromatges «Marcel
Yoghourt»

PROGRES, 8

PUIGCERDA

EL CATALA AL JUTJAT DE PUIGCERDA.—El primer advocat que ha honorat la llengua nostrada davant la Justícia del nostre Partit, ha estat el nostre distingit amic i subscriptor senyor Joan Anglada, amb exercici als Jutjats de Puigcerdà i Vic.

Firmada per ell fou presentada una

demanda judicial escrita en català, que naturalment, fou admesa com calia.

Voldriem i demanariem a tota la cúria que els servis d'exemple. Si som a Catalunya, i les Lleis ho permeten, perquè no hem d'emprar el català?

Per altra banda, el Jutge actual—i que per molts anys ho sigui—com a valència d'origen, no li ha de causar cap extorsió emprar la llengua mare.

RENTAT I PLANXAT

de vestits, roba interior, jocs de taula i de cambra, cortinatges i stors, etc...

PREUS MOLT LIMITATS

ROSA ROGÉ

Carrer del Poble, 7-1er. (casa l'lebréa) PUIGCERDA

AVICULTURA.—A l'Escola Superior d'Agricultura de la Generalitat de Catalunya començarà el dia 15 d'octubre un curs d'Avicultura que acabarà el dia 22 de desembre.

Aquest curs, malgrat denominar-se d'Avicultura comprendrà així mateix avicultura i apicultura.

Les classes seran diàries i en elles s'explicarà el pertinent a l'explotació dels dits animals. El curs es complementarà realitzant visites a algunes granges.

Perfums**“MYRURGIA”**

en la CONFITERIA BONET

LA FIESTA DE LA RAZA.—Casi fa riurer. Però es així. A Puigcerdà s'ha celebrat amb tots els ets i uts la «fiesta de la raza». Aquesta festa imposada per la Dictadura i que fa plorar als mateixos intel·lectuals castellans.

Perqué, a veurer: Quina raça celebren els cerdans? I al costat d'això foren suprimides Festes com la de Sant Josep i tantes altres tradicionals del nostre poble.

Centre Tècnic Administratiu

baix la direcció de personal titular

Peritacions y plans de finques
Tramitació d'expedients, etc.

DIRECCIÓ:

F. DE LA HIJA

PUIGCERDA

Telèfon, 77

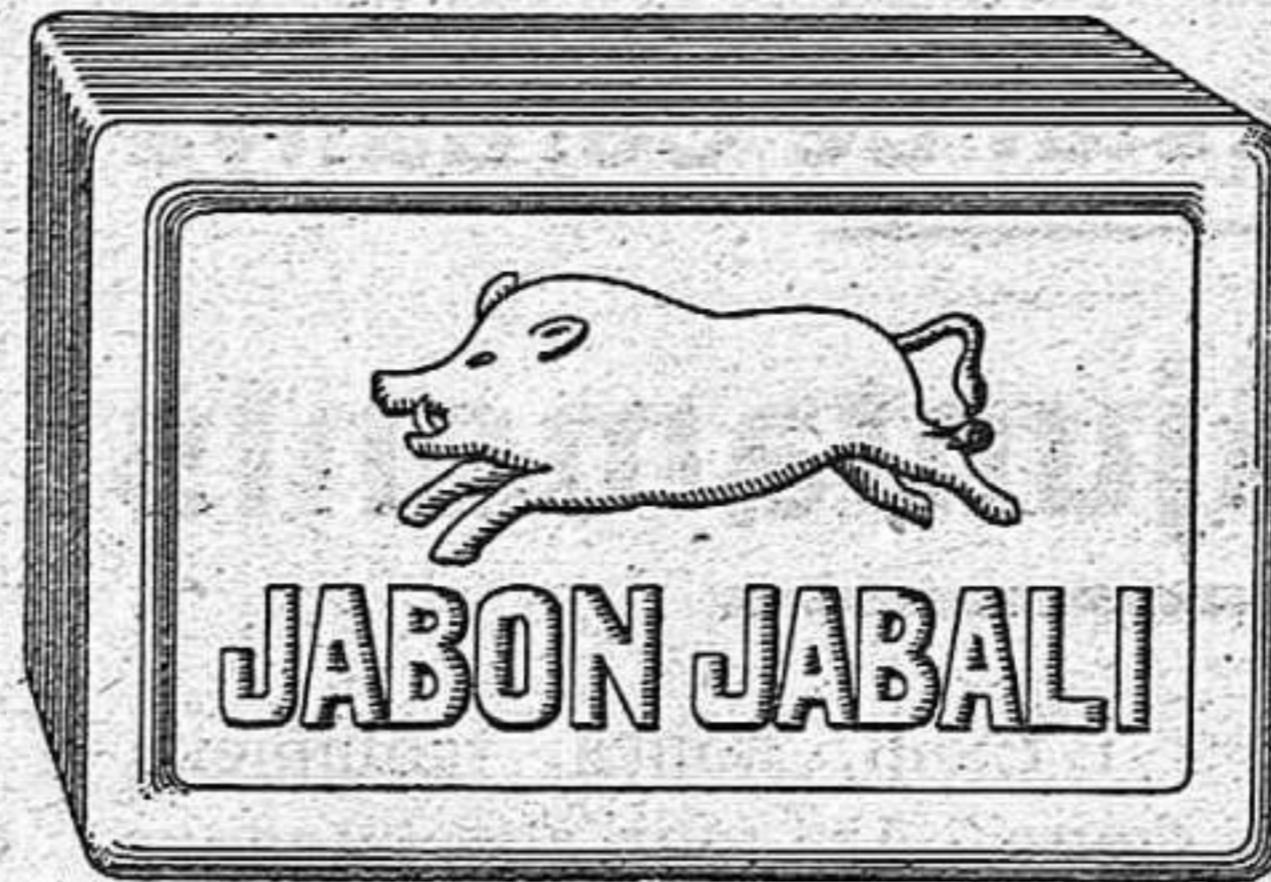
LA MAQUINA RENTADORA PER L'HOSPITAL.—La setmana darrera estigué a Puigcerdà l'enginyer de la Casa Carbonell, de Barcelona, la qual serà l'instaladora de la màquina rentadora-secadora per l'Hospital adquirida mitjançant la subscripció popular iniciada i portada cap per CERETANIA. Junt amb la Comissió integrada pels Srs. Jaume Cadafaj, Manuel Vesa i Salvador Artísó, estigueren a l'Hospital per a determinar, d'acord amb l'Administració, el lloc del seu emplaçament.

ES VEN Cotxe Whippet, 14 HP. en perfecte estat. — Bon preu
Raó: L. Rodriguez, - Plaça Igualtat, 12

DEFUNCIO.—El dijous de l'altra setmana, dia 6, en plena joventut, deixà aquest món, el nostre bon amic Bona-

sabons
BARANGÉ

duren més
renten millor

venfura Ramirez, que d'ençà d'uns anys residia entre nosaltres.

Rebin els seus familiars l'expressió del nostre condol.

**XOCOLATES I BOMBONS
RIERA**

venda exclusiva

CONFITERIA BONET

DESCANS SETMANAL.—A l'objecte de complir el legislat pel Ministeri del Treball, els dilluns els forns de pa estaran tancats a la venda.

Ho fem avinent als nostres llegidors a fi de que siguin previsors.

REUNIO.—Un dels dies d'aquesta setmana tindrà lloc una important reunió de comerciants i industrials de la Vila, a fi de tractar assumptes de marcat interès, per lo qual és necessari que hi hagi molta assistència.

El dia de la reunió ja s'anunciarà oportunament.

FIRA.—Avui i demà es celebra la de Bourg-Madame. Enguany tindrà una importància força major als anys anteriors ja que s'ha organitzat de nou i a més serà fira de bestiar.

Per a les festes ha estat contractada la cobla orquestra «La Principal», de

Tortellà; i avui i demà tindran lloc balls i concerts.

Promet ésser molt animada.

ES VEN una màquina de trinxar carn, i una d'embutir
Tot en perfecte estat.

RAÓ: en aquesta Impremta.

CASAMENT.—Ahir es celebrà l'enllaç matrimonial de la jove parella Josep Baqué Teresa Donate. Després de la cerimònia el nou matrimoni partí en viatge de noces.

Que la lluna de mel els sigui interminable.

Voleu gaudir dels concerts i notícies per RADIO i obtenir el millor aparell?
Visiteu a en J. REGUANT

HOSTES IL·LUSTRES.—Avui passaran unes hores entre nosaltres els distingits amics de la veïna nació Mrs. Bonafons, alcalde d'Ax-les-Thermes, Rambaud, senador i alcalde de Pamiers i Rouaix, tinent d'alcalde de Ax.

L'objecte de la seva visita és per a fer entrega a l'amic Miquel Florensa de les insignies d'«Officier d'Academie», distinció que li ha concedit el Govern francès.

Se'ls obsequiarà amb un banquet a l'hotel Tixaire, així com també al senyor

Miquel Florensa que serà homenatjat per una colla d'amics i admiradors.

Les darreres novetats en electricitat
Les millors marques de bombetes
us les proporcionarà **EN REGUANT**
Carrer d'Espanya : : : : : **PUIGCERDA**

TEMPS.—Variable. Sol, núvols, vent, pluja. Temperatura freda.

El dia d'ahir havia millorat, però bufava un vent bon xic molestos.

ES VEN

un hort situat sota la Plaça Salmeron amb vista sobre l'esplanada de l'estació.

AGRICULTURA I RAMADERIA

El darrer quadern rebut d'aquesta interessant revista catalana, publica els següents treballs:

L'estatut del Vi. Francesc Santacana.—El pagès o no compta o compta massa. Emili Pascual d'Amigó.—Les oliveres en nostre país, Joan Vallès i Estruc.—Utilització que pot donar-se als raïms. Raïm most, Pere de la Triola.—Cal dictar una nova moda. A la dona catalana, Jaume Torras i Lloparí.—Els conills del Penedès, Joan Armengol.—La crisi del Priorat, R. Perpinyà i Grau.—La collita de patates tardanes, Silvestre Fonollada.—Cols plantades de llavors.—L'Ovi Karakul, Pau Link.—El que diu la premsa: El plet rabassaire, Saül M. Mir.—Productors i comerciants, Pere Cabot.—Recerques pràctiques: El que es conta de la noguera.—Els cavalls difícils de ferrar.—Sobre la febre aftosa, glosso-peda o mal de pota.—Conreu intensiu de la vinya.—Notes informatives: Ensenyaments agrícoles de la Generalitat de Catalunya.—Jurats mixtos per a resoldre els conflictes entre amos i rabassaires.—La producció de patates d'enguany.—Les activitats dels cistercences de Galícia i la industrialització dels productes agraris.—Problemes de la indústria suera.—La producció agrícola espanyola.—La crisi de la producció d'avellanes.—Exportacions de fruites de nostre país.—El mercat.—Calendari de sembrats.

ASSERRADORA MECÁNICA

FUS ES DEL ALT PIRINEU I VALL D'ANDORRA

JOAN FORNESA

SEU D'URGELL

::: Especialitat en tota classe de fusta per a construccions :::

PREUS AVENTATJOSOS

Per detalls: **JOAN FORNESA** Agència de Duanes
Carrer d'Espanya, 14 **PUIGCERDA**

José Piguillem Sucesor de
LUIS LLORENS

casa fundada en 1875

que ofrece al público las mejores marcas en toda clase de artículos para afeitar, y un extenso surtido en batería de cocina, Droguería i Quincalla

La repoblació forestal de Cerdanya

Un esforç, Ajuntaments!

Quantes vegades hem tingut que sentir-nos dir!:

—Si: però, Cerdanya no té boscos.

I ens ho han dit, precisament, quan nosaltres ponderàvem aquesta Cerdanya tan estimada, i quan, potser impulsats per aquest amor l'avantposàvem a altres terres tan o més belles.

I ens ho han dit anants i vinents: residents i estiuejants; fills de Cerdanya trasplantats a Barcelona: personalitats que en són coneixedores i personalitats a les quals volíem fer conèixer aquesta Cerdanya, que de tan nostra, voldríem que fós de tothom.

I és veritat, amics. Les muntanyes de Cerdanya no són tot l'arbrades que haurien d'ésser. Fins moltes d'elles són nues i pelades talment com si el clima fós hostil i cruel per a tota vegetació.

I tots sabem, amics, que el clima de Cerdanya considerat com a clima d'altitud és un dels millors d'Europa. Tenim pluges i nevades abundantment, sinó abundoses, i tans dies de sol com qualsevol regió Mediterrània.

Perquè, doncs, falten boscos a Cerdanya?

En aquest article no volem escatir el com i perquè de la seva desaparició;—i diem desaparició, perquè és constatat per la història l'abundor de boscuries fins més enllà de l'Edat Mitjana.—

El què ens interessa, és remarcar públicament que si d'aquí endavant a Cerdanya no hi han boscos, la culpa serà nostra; de tots els cerdans; de tots els ciutadans.

Vegeu l'anunci—en aquesta mateixa pàgina—de la Divisió Hidràulica del Pirineu Oriental. Ofereix gratuïtament, per compte de l'Estat, tans arbres com li demanin. Ofereix els seus serveis tècnics per a tota mena de consultes. Més que un anunci, és una veritable crida d'assistència ciutadana.

L'Estat, doncs, compleix el seu deure. Ara toca als ciutadans. Que no ens creguessim que l'Estat ha de solucionar-ho tot. L'Estat no és més que una paraula per la qual s'anomena l'organització que regeix la cosa pública. Ja ha passat el temps en que l'Estat era un home; un Rei. Avui, l'Estat és el poble i per al poble.

Doncs, si l'Estat compleix el seu deure en aquesta qüestió de la repoblació forestal, és a dir, ofereix els arbres i els serveis tècnics, toca als ciutadans i a la representació comunal llur, els Ajuntaments, posar-hi el que manca, que pràcticament vol dir, procedir a la plantació dels arbres.

I això no és cap sacrifici. Només vol un xic de bona voluntat i comprensió.

A Cerdanya hi ha Ajuntaments que es beneficien de llurs boscos comunals. Indubtablement aquests Ajuntaments són envejats pels altres que no han tingut la sort de conservar-los.

Que els costaria, a aquests últims, procedir a la plantació d'uns milers d'arbres anuals? Uns centenars de pessetes.

Podem afirmar que no hi ha cap Ajuntament a Cerdanya que no disposi de les suficients possibilitats econòmiques per a procedir a la plantació mínima de mil arbres anuals.

Alcaldes i amics tots, regidors dels Ajuntaments de Cerdanya: Un esforç només i veureu com dins d'uns anys els pobles us agrairan la vostra comprensió i la vostra manera de regir la cosa pública. Que administrar bé, solament, només vol dir ésser honrat; i això no és virtut sinó un deure. El que cal principalment als Ajuntaments és portar a cap una actuació rectora, ordenadora, i diriem governativa—de governament de les necessitats presents i futures de cada poble.

l'sdevindria un sacrifici pels Ajuntaments de Puigcerdà i d'Alp, per exemple, disposar d'una part dels ingressos que els reporta l'explotació de llurs boscos, per a destinar-los a

la repoblació forestal dels troços de muntanyes pelades?

I a l'Ajuntament de Llivia — Llivia, caríssim plaçó de Catalunya ingerat en territori francès—perquè no podria replantar uns milers de pins en aquella muntanyola del Castell tan nua i inhòspita? Dins d'uns anys hi hauria una bella tofa d'arbrat que seria l'encant del poble i el major atractiu d'estiuejants i forasters.

I Uríg, i Caixans, i Vilalloyent perquè no podrien repoblar els puigs costaruts que s'enfilen fins a la collada de Toses?

I els pobles de La Solana: Guils, Bolvir, Ger i Isóbol, quin altra atractiu no tindrien amb els boscos començant al peu de llurs masades?

No és pas un somni, amics; ni tampoc una bella il·lusió. Serà una realitat mancada, i mancada per culpa nostra, per culpa de tots, si immediatament no posem els medis suficients perquè es converteixi en una realitat vivent i concreta.

I a vosaltres, amics tots, Secretaris dels Ajuntaments de Cerdanya; a vosaltres és als que pertoca el major treball i la part més gravida de responsabilitats. Recordeu-vos de l'adagi: *El Secretari fa el poble.*

Si; ja sé les vostres angúnies, les vostres lluites entre les aspiracions i la mesquinesa de les possibilitats sota les quals heu de supeditar-vos.

Però, quan no es pot edificar una Catedral, es basteix una capella. La qüestió és construir; que el demés vé per afegitó.

MANUEL VESA

Repoblació forestal

El Servei Forestal de la Mancomunitat Hidrogràfica del Pirineu Oriental, Via Layetàna, 10 bis, primer, ofereix a quants propietaris desitgin fer repoblacions, les plantes necessàries de les espècies que hi hagi existents, d'un i dos brots: Pinus halepensis, P. Laricio Vdad. Hispànica i Austríaca, P. Sylvestris, P. Pinater i P. Montana.

El nombre de plantes sol·licitades amb indicació d'espècie, destinatari, lloc de destinació, estació de facturació més propera, no podrà ésser inferior a mil, que seran facilitades gratuïtament. Anirà a càrrec del sol·licitant les despeses d'embalatge i transport.

Les sol·licituds han de fer-se abans del 30 de novembre vinent, al senyor enginyer en cap del Servei.

DECORATS I TREBALLS LLISOS DE GUIX

Encanyisats ordinaris

Encanyisats metàlics "SIMPLEX"

els més bons i pràctics

Tots els enguixats són acabats amb guix blanc superior

PREUS MÒDICS

Per encàrrecs:

MARCELI FUXET
BOURG-MADAME

FUSTER i Ebenisteria Mecànica
Josep PADRENY Es faciliten presu-
postos per a obres
BELLVER (CERDANYA)

RICARD MASCLA RECADER
Alp - Bellver - Martinet - Puigcerdá
i viceversa
Rec, 18 - T. 10.302 - Barcelona

Rajoles i teules de tota mena
COSME GINESTA BELLVER
(Lleida)

Anuncieu a CERETANIA

:: Carbons propis per a cuina i calefacció ::
Vda. de S. ARRO TELEFONO. 33

NOVA URBANITZACIO DEULOFEU

Espaiosos solars per a edificar, en venda, esplèndidament situats, prop de l'Estany, sèquia i parc, amb vistes sobre la Cerdanya Francesa i Espanyola, i altres situats prop del Camp de Golf inaugurat recentment.

Raó: ESTEVE ARRO (Casa Aldran) PUIGCERDA

Rajoleria i Teuleria RICARD TUSET
GRAN ASSORTIT DE RAJOLS DE TOTES CLASSES
FABRICACIO ACURADA :: PREUS MODICS
Font d'En Lleres Puigcerdá

HOTEL *Terminus*

== TOT CONFORT ==

Davant l'Estació del Tran. pireneic
Meravelloses vistes panoràmiques
Cuina excel·lent - Servei acurat
Habitacions esplèndides

PREUS RAONABLES

RICARD ALTIMIRAS
Telefon, 8 - PUIGCERDA

 Débiles tomad el
acreditado
Elíxir Callo
que da Vida y Juventud

Es } rápido
científico
agradable

**AVINGUDA
SCHIERBECK**

Venda de Xalet

Pagament a terminis
i al comptat

Construccions a gust del
comprador o ja edificades

MOI BONS Procurador
Puigcerdá

Gran Hotel - Restaurant

◀ **TIXAIRE** ▶

PUIGCERDA

Reformat completament

Calefacció Central
en totes les dependències de l'Hotel

Quartos de bany i dutxa

Gran confort

Llum elèctrica - Garage

Autòmibus de l'Hotel a tots els trens

Llibertat, 3

Teléfon, 24

Almacen
de
Materiales
de Cons-
trucción

CEMENTOS
YESO
CAL HIDRAULICA
AZULEJOS
ETC. ETC.

FRANCISCO
BARNOLA
Rambla del Casino
PUIGCERDA

PROVI EL
DELICIOS POSTRE
FLOR DE NEU

es una nova especialitat de la

CONFITERIA BONET

i un riquíssim

RECORD DE PUIGCERDA

AMETLLA :: VELLANA :: XOCOLATA

CAPSA: 2'50 PTS.

CARRER MAJOR, 36 - TELÉF. 47-R
PUIGCERDA

Anónima

Alsina = Graells de A. T.

Despacho Central del F. C. Trans-
pirenaico de Ripoll a Puigcerdá

❖ **PUIGCERDA** ❖

En el citado D. C. y para mayor comodidad de los viajeros se
facilitan billetes combinados con destino a las estaciones siguientes:

Alp Ribas Ripoll Vich
Torelló Manlleu Barcelona